

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Branżowej Szkole I Stopnia w Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Barlewiczkach

Opracowanie:
członkowie zespołu do spraw doradztwa zawodowego

w składzie:

Monika Borko

Agnieszka Iwańska-Warczak

Paweł Radomski

Halina Stępień-Grajewska

Daniel Wesółowski

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę.

Bardzo szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez cała życie.

Działania WSDZ umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Struktura realizacji doradztwa zawodowego w ramach WSDZ w Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Barlewiczkach

1. Postawy prawne.
2. Cel główny.
3. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci.
4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym.
5. Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
6. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.
7. Program realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny.
8. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ.

1. Postawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59;
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach;
- Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli;
- Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego;
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania.

2. Cel główny

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w Branżowej Szkole I Stopnia jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich:

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole branżowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji zawodowych;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- angażowanie w organizację uroczystości i imprez szkolnych;
- promowanie idei wolontariatu;
- angażowanie w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie zajęć praktycznych i staży zawodowych;
- zachęcanie do pozyskiwania referencji z miejsc zajęć praktycznych lub miejsc odbywania

przez uczniów staży zawodowych;

- organizowanie spotkań rekrutacyjnych z przedstawicielami firm gotowych zatrudniać uczniów i absolwentów szkoły branżowej;
- tworzenie kół zainteresowań zgodnie z oczekiwaniami uczniów;
- inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności poprzez udział w dodatkowych zajęciach zawodowych;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie wizyt w firmach, w których znajdują się stanowiska pracy zgodne z kierunkiem kształcenia uczniów;
- organizowanie konkursów zawodowych;
- angażowanie uczniów w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie spotkań z osobami prezentującymi własne ścieżki rozwoju zawodowego (absolwenci szkoły, przedstawiciele zawodu);
- informowanie o ofercie kształcenia po ukończeniu branżowej szkoły – w tym szkołach branżowych II stopnia i kwalifikacyjnych kursach zawodowych (KKZ);
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych i targach dotyczących rynku pracy;
- udostępnianie materiałów multimedialnych ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności oraz samopoznanie;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych dotyczących planowania ścieżki edukacyjnej;
- inspirowanie i pomaganie w przygotowywaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD).

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwianie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- prezentowanie działań WSDZ na posiedzeniach rady pedagogicznej;
- organizowanie wizyt studyjnych w przedsiębiorstwach;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedsiębiorcami lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań z doradztwa zawodowego.

Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- organizowanie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach pracy i targach edukacyjnych;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik).

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane:

- podczas grupowych zajęć doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez nauczyciela doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- podczas:
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
 - wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
 - innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole, np. Dzień Otwartej Szkoły

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane w formie grupowej i indywidualnej. Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym skierowanych do rodziców oraz nauczycieli także odbywa się w obu tych formach.

4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z zespołem ds. doradztwa zawodowego w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
- organizuje wspomaganie szkoły w realizowaniu zadań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Nauczyciel prowadzący zajęcia z doradztwa zawodowego:

- opracowuje program zajęć z doradztwa zawodowego uwzględniający samopoznanie uczniów, planowanie dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ.

Kierownik praktycznej nauki zawodu:

- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z wyborem zawodu;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z kształceniem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje związane z kształceniem zawodowym;
- współpracuje z nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- eksponuje w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku przekazywanych informacji z treściami programowymi doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z doradztwa zawodowego;
- realizują tematy z doradztwa zawodowego na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w planowaniu ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-bibliotekarze:

- współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowują, aktualizują i udostępniają zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole (pielęgniarka)

- współpracuje z nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji w kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście wyborów zawodowych dokonywanych przez uczniów;

5. Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym:

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. Doradca zawodowy ma umożliwiony dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych dla uczniów. Uczniowie mają dostęp do komputerów, na których zainstalowane są programy edukacyjne np. w szkolnym centrum multimedialnym lub bibliotece.

6. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości. Szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania.

6.1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sztumie

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych, osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

6.2. Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie

- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie uczniom porad i konsultacji;
- współorganizowanie różnych przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie usługi doradztwa zawodowego na odległość;
- udzielanie porad dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES);
- udostępnianie informacji na temat ofert pracy w kraju i za granicą;

6.3. Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli (CEN Gdańsk):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
- tworzenie sieci doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

6.4. Szkoły Branżowe II stopnia:

- udostępnianie informacji o ofercie edukacyjnej i zawodowej szkoły;
- współorganizowanie targów edukacyjnych;
- organizowanie szkoleń i kursów dla uczniów;
- prowadzenie wykładów, ćwiczeń, zajęć laboratoryjnych dla uczniów;
- pomoc podczas rekrutacji uczniom zainteresowanym kontynuowaniem nauki po ukończeniu szkoły branżowej;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych dla uczniów.

6.5. Cechy Rzemiosł Różnych w Sztumie:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle;
- współorganizowanie szkoleń zawodowych w formie nauki danego rzemiosła;
- wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie mogą realizować praktyczną naukę zawodu);
- pośredniczenie w podpisywaniu umów między uczniem i pracodawcą.

6.5. Lokalni, regionalni pracodawcy:

- spotkania z właścicielami przedsiębiorstw w celu diagnozowania potrzeb przedsiębiorców na pracowników, oczekiwań przedsiębiorców;
- organizowania zajęć praktycznych dla uczniów;
- współorganizowanie konkursów zawodowych;
- włączanie się w modyfikowanie programów nauczania;
- współorganizowanie szkoleń, seminariów zawodowych;
- organizowanie staży zawodowych dla uczniów;
- organizowanie szkoleń, seminariów i staży zawodowych dla nauczycieli;
- zatrudnianie absolwentów;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową i bazę dydaktyczną szkoły;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach dla uczniów i nauczycieli; współorganizowanie spotkań z przedstawicielami firm dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową oraz bazę dydaktyczną szkoły.

6.6. Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);

6.7. Urząd Marszałkowski w Gdańsku:

- przedstawianie oferty szkoleń dla uczniów szkół branżowych;
- finansowanie zorganizowania wyjazdów studyjnych na wyższe uczelnie i do pracodawców;

6.8. Starostwo Powiatowe w Sztumie:

- tworzenie sieci doradców zawodowych;
- opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego;

7. Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w danym roku szkolnym:

Program realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny wynika z założeń przedstawionych powyżej. Za realizację programu odpowiadają: dyrektor szkoły, kierownik praktycznej nauki zawodu, wszyscy nauczyciele, nauczyciele przedmiotów ogólnych, nauczyciele bibliotekarze, pielęgniarka.

8. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada zespół ds. doradztwa zawodowego. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z zespołem, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest po całym cyklu kształcenia.

WSDZ został zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną w dniu **10.09.2025 r.** i zatwierdzony przez dyrektora szkoły do realizacji.

Załącznik:

Słownik pojęć

- **Działania związane z doradztwem zawodowym** – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
- **Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego** – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (*Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe*, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół* (Dz.U. z 2017 r., poz. 703).
- **Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (*Ustawa Prawo oświatowe* art. 109.1. pkt 5 oraz *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach* – Dz.U. z 2017 r., poz. 1591).
- **Preorientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
- **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
- **Doradztwo zawodowe** – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.
- **Uczeń** – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).
- **Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ)** – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę.